

Obsah

Předmluva	9
Úvod	10
1 Být učitelem mateřské školy	13
<i>Alena Váchová, Miluše Vítečková</i>	
1.1 Kdo je učitel mateřské školy	13
1.2 Očekávání ze strany rodičů	18
1.3 Očekávání ze strany dětí	19
1.4 Očekávání ze strany budoucích učitelů	20
1.5 A jak to vidí bývalé učitelky mateřské školy?	22
2 Učitel mateřské školy a jeho profesní kompetence	26
<i>Margareta Garabíková Pártlová, Dita Podhrázká</i>	
2.1 Definice pojmu profesní kompetence učitele mateřské školy	26
2.2 Vymezení obsahu profesních kompetencí učitele mateřské školy	28
2.2.1 <i>Kompetence předmětové</i>	29
2.2.2 <i>Kompetence didaktické a psychodidaktické</i>	30
2.2.3 <i>Kompetence pedagogické</i>	31
2.2.4 <i>Kompetence diagnostické a intervenční</i>	32
2.2.5 <i>Kompetence sociální, psychosociální a komunikativní</i>	33
2.2.6 <i>Kompetence manažerské a normativní</i>	34
2.2.7 <i>Kompetence profesně a osobnostně kultivující</i>	35
3 Učitel mateřské školy a sebereflexe	38
<i>Zuzana Štefánková</i>	
4 Učitel mateřské školy a komunikace s dětmi	51
<i>Eva Svobodová</i>	
4.1 Kde se vzala potřeba komunikovat s dětmi jinak a efektivněji?	51

4.2	Co znamená schopnost komunikovat s dětmi v pojetí vybavenosti učitele mateřské školy?	54
4.2.1	<i>Postoje vycházející z motivace</i>	54
4.2.2	<i>Pedagogická láska</i>	55
4.2.3	<i>Umění naslouchat</i>	57
4.2.4	<i>Schopnost empatie a zlaté pravidlo mezilidské komunikace</i>	58
4.2.5	<i>„Já“ výrok aneb Schopnost mluvit o svých pocitech místo o chování druhých lidí</i>	59
4.2.6	<i>Znalost pomocných komunikačních technik</i>	60
4.2.7	<i>Odbourávání trestů a odměn</i>	61
4.2.8	<i>Bez pravidel to nejde</i>	63
4.2.9	<i>Schopnost nebrat si věci osobně</i>	64
5	Učitel mateřské školy a jeho diagnostická, intervenční role . . .	68
	<i>Zuzana Bílková</i>	
5.1	Vývojová specifika a potíže v chování dětí	68
5.1.1	<i>Diagnostická a intervenční kompetence učitele mateřské školy</i>	70
5.2	Postupy pozorování a rozbor chování jako základ pro podpurná opatření	72
5.2.1	<i>Rozlišení aktérů</i>	73
5.2.2	<i>Analýza vzorce chování</i>	74
5.2.3	<i>Od příčiny k intervenci</i>	76
5.3	Podpurná opatření I. stupně	77
6	Učitel mateřské školy na cestě k inkluzivnímu vzdělávání . . .	80
	<i>Helena Havlišová</i>	
6.1	Proměny přístupu ve vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami	80
6.2	Jsme na cestě mezi integrací a inkluzí (klíčové pojmy)	82
6.3	Které kompetence, profesní hodnoty a postoje jsou pro inkluzivní způsob práce nepostradatelné?	83
6.3.1	<i>Odlíšnost jako inspirace</i>	84
6.3.2	<i>Spolupráce a týmová práce</i>	87
6.3.3	<i>Osobní profesní rozvoj</i>	94

7	Učitel mateřské školy a tvořivost	98
	<i>Petra Waldaufová</i>	
7.1	Pojem tvořivost	98
7.1.1	Definice tvořivosti	98
7.1.2	Znaky tvořivé osobnosti – učitele mateřské školy	99
7.2	Faktory ovlivňující tvořivost předškolních dětí	103
7.2.1	Znaky dětského myšlení	103
7.2.2	Způsob zpracování informací	105
7.3	Rozvoj tvořivosti	106
7.3.1	Stadia rozvoje tvořivé aktivity dětí	106
7.3.2	Tvořivé úkoly	107
7.3.3	Praktické příklady tvořivých úloh v souvislosti s RVP PV	107
8	Učitel mateřské školy a rodiče	114
	<i>Miroslav Procházka</i>	
8.1	Výchovná východiska pro komunikaci s rodinou aneb Co vše ovlivňuje to, jak s námi rodiče komunikují	114
8.2	Komunikace s rodiči ve vztahu k výchovným stylům v rodině	118
8.2.1	Komunikace s rodičem uplatňujícím autoritářskou výchovu	118
8.2.2	Komunikace s rodičem uplatňujícím volnou výchovu	120
8.2.3	Komunikace s rodičem uplatňujícím demokratickou výchovu	125
8.3	Komunikace s rodinou očima učitelů mateřských škol	127
8.4	Doporučení pro praxi	129
9	Učitel mateřské školy a kolegové	131
	<i>Miluše Vítečková</i>	
9.1	Jak na nás působí druzí aneb O podstatě týmové komunikace	131
9.2	Charakter práce a typy týmových činností a jejich vliv na týmovou práci	133
9.3	Znaky týmu a komunikace v týmové roli	134
9.3.1	Znaky týmu	134
9.3.2	Komunikace v týmové roli	136
9.4	Vztahy na pracovišti a komunikace s kolegy očima učitelů mateřských škol	138

9.5	Zvládání konfliktních situací v komunikaci s kolegy	139
9.6	Doporučení pro praxi	142
10	Učitel mateřské školy a zpětná vazba od dětí	143
	<i>Hana Švejdová</i>	
10.1	Sebepotvrzení jako cesta k sebepoznání	143
10.2	Případová studie ilustrující sebepotvrzení	144
10.2.1	<i>Popis a rozbor činností s dětmi nabízejících prostor k sebepotvrzení a sebereflexi</i>	<i>145</i>
10.2.2	<i>Práce s příběhem jako cesta k sebepotvrzení</i>	<i>156</i>
10.3	A jak je to v praxi?	159
11	Když je pedagogem mateřské školy muž	161
	<i>Eva Svobodová</i>	
11.1	Muž v mateřské škole	161
11.1.1	<i>Vlastní zkušenosti s muži v mateřské škole</i>	<i>161</i>
11.1.2	<i>Je muž pečovatel?</i>	<i>162</i>
11.1.3	<i>Co může muž dát předškolním dětem?</i>	<i>163</i>
11.2	Povolání učitele mateřské školy vlastníma očima	164
	Závěrem o morálce a ctnostech pedagogických	172
	<i>Eva Svobodová</i>	
	Shrnutí	193
	Summary	195
	Věcný rejstřík	197
	Na knize se podíleli	198